

De Kongelige Køer

Evaluering af pejlemærkerne 2016

Sprogindsatsen – *muligheder gennem sprog*

Sammenhæng – *også i overgange*

Krav om refleksion og metodisk systematik i den pædagogiske praksis

---

For at beskrive hvordan vi har arbejdet med pejlemærket "sprog, overgange og metode" på De Kongelige Køer har vi valgt at tage udgangspunkt i en temaug "Sludder-uge".

Sludder-uge

Vi afholdte en temaug vi kaldte "sludder-uge". Temaugen tog udgangspunkt i en gammel Poul Kjøller sang "Revne gulerødder". Sangen er en rigtig sludder-sang, deraf temaugens navn, hvor de synger om forskellige madvarer der løber rundt forskellige steder i kroppen. Vi valgte at sætte fokus på sprogets finurligheder, ved at lege med de underlige sammensætninger sangen fortæller om. Eksempelvis synges der om mælken nede i tæerne. Hertil brugte vi en formiddag på at tage fodbad i kold mælk. Fodbadet gav anledning til at snakke om hvor fjollet det var at bade i mælk og hvad vi normalt bader i. Vi snakkede også om kulde og varme og om hvor glat der blev på gulvet bagefter. Vi kobled også sproget til en oplevelse, i dette tilfælde en sanselig oplevelse. Ved at børnene bader i den kolde mælk mens vi taler om kulde, mærker de ordets betydning på egen krop, hvilket styrker deres sprogforståelse og derigennem også deres ordforråd.

Vi havde også en dag med kartofler. Sangen fortæller nemlig om kartofler oppe i håret. Vi gik balance gang med kartofler oppe på hovedet, de store hjalp de små med at placere kartofflen og eventuelt holde fast på den mens de gik. Vi trillede med kartofler og jonglerede med kartofler. Til frokost var der kartofler i maden så vi også kunne smage på kartofler. Ligesom med eksemplet med mælke fodbadet, oplever børnene også her, med kartofflen, på egen krop, hvordan balance virker, kan man løbe med en kartoffel på hovedet uden at den falder af? Hvad sker der hvis man går langsomt eller står helt stille? Denne gang en motorisk oplevelse. Ved at spise kartofflen ved frokostbordet har vi endnu en sanseoplevelse samtidig med at overgangen fra hård kartoffel med skald og jord til blød, skraldet, kogt kartoffel bliver visualiseret og oplevet af børnene. Vi sang "revne gulerødder" hver dag til samling og havde en lamineret figur af en dreng hvorpå vi satte alle madvarerne fast i den rækkefølge de optræder i sangen.

Sprogindsatsen – muligheder gennem sprog

Sprog er noget der er aktuelt i alt hvad vi foretager os. Der er det verbale sprog og det nonverbale sprog, begge dele lige vigtige i sprogudviklingen. I vores hverdag med børnene på de kongelige køer, møder vi både meget talende børn og børn der enten ikke har lært at tale endnu eller har valgt at undlade at bruge det talte sprog. Det betyder blandt andet at temauger og andre aktiviteter skal tilrettelægges så det tilgodeser alle typer af børn.

Her er "sludder-ugen" et oplagt eksempel på hvordan alle børn kan inkluderes i samme aktivitet. De yngste børn fik rigtig meget ud af den sanselige oplevelse, at mærke det på egen krop, få lov til at undersøge samt blive inspireret af de store der giver sig i kast med noget de små endnu ikke selv kan, men muligvis kan med støtte fra en voksen. Alt dette samtidig med at de høre ordene der passer til oplevelsen og dermed kan sætte de to ting sammen. Alt dette gælder også for mellemgruppen som kan tilføje et øget ordforråd, de smager rigtig meget på de nye ord og fortæller om deres oplevelse med de ord de har tilegnet sig. Igen er det ens for storegruppen som dog bidrager med levende samtaler om det oplevede samt begyndende rollelege hvor temaugens aktiviteter inkluderes. Der er altså en glidende overgang fra de yngste til de ældste, hvor alle kan deltage på lige fod med hinanden men få nogle forskellige ting ud af oplevelsen.

Sammenhæng – også i overgange

Vi har valgt at beskrive pejlemærket “overgange” gennem inklusionen af alle børn, ligegyldig alder, i temaugen. Som beskrevet ovenfor er der en rød tråd i børnenes tilegnelse af sprog ved en temaugue som “sludder-uge”. De yngste får noget ud af det, som de mellemste bygger videre på og ligeså bygger de ældste videre endnu på den tilegnede viden. Overgangen fra de yngste til de ældste er altså en glidende overgang. En temaugue kan hurtigt blive mest relevant for de ældste børn, da de besidder flere færdigheder og har mere sprog, de kan altså deltage i langt flere aktiviteter og taler på eget initiativ om aktiviteterne og temaet. Vi planlægger temaugerne så der også er noget for de yngste. Det er enten via aktiviteter kun for de små eller ved fælles aktiviteter hvor niveauet kan variere bredt og alle derfor kan deltage på hver deres niveau. I denne temaugue er kartoffel eksemplet godt. De store balancerede kartofflen på hovedet og trillede den af sted på gulvet. De mellemste forsøgte at kopiere de store, øvede sig altså i næste udviklingstrin. De små observerede de større børns leg og sansede kartofflen når de fik fat på en. De ældste børn hjalp også de andre med at holde kartofflen på hovedet så de også kunne prøve den del af aktiviteten. De yngste oplever altså at blive inkluderet i aktiviteterne, at være en del af temaugerne, en del af gruppen, fra start af. På den måde oplever de også en udvikling af deres egen kunnen og opleve overgangen fra lille til stor som glidende.

Krav om refleksion og metodisk systematik i den pædagogiske praksis

Til at evaluere pejlemærket "metode" har vi valgt at skrive om brugen af billeder til dokumentation.

Vi benytter os meget af billeder, både overfor forældrene og i vores hverdag med børnene. Billeder visualiserer minder for børnene og derfor bruger vi gerne fotodokumentation i forbindelse med vores temauger. Når vi laver et forløb på stuen er det med henblik på at børnene skal få noget ud af det. De skal blive opmærksomme på noget eller lære noget nyt. Det er almen kendt at børn ikke hører alt hvad vi siger til dem og at vi derfor nødt til at bruge andre metoder til at skabe den dialog og den tankestrøm vi ønsker hos børnene. Det er her billederne kommer ind. Når vi afholder en temauge tager vi billeder ved hver aktivitet og hænger dem op i collager i børnehøjde. Gennem billederne kan vi hjælpe børnene til at huske aktiviteten vi har lavet. Billederne understøtter også børnenes egne fortællinger om temaet, de kan henvise til billederne når sproget ikke er tilstrækkeligt og får i den forbindelse udleveret det nye ord af den voksne. Vi hænger gerne billederne på gangen ved børnenes garderobe, hvor den store slagbænk står. Børnene kan stå på bænken og kigge på billederne mens der er plads til at deres forældre sidder ved siden af og taler med om det de har lavet. På den måde inddrages forældrene i børnenes dag. Vi oplever at børnene genoplever følelser de havde under aktiviteterne når de ser dem på billederne og at de empatisk sætter sig ind i hinandens følelser når de kan se dem visualiseret på billederne. Det gode ved billederne er at de er i stilstand. Barnet har derfor mulighed for at studere aktiviteten, udtrykket, følelsen, stemningen på billedet i længere tid end hvis de skulle nå at opdage det og tage det ind under selve aktiviteten. Vores billeddokumentation har dog ændret sig lidt eftersom vi nu er blevet en del af det nye system KBH Barn. Her lægges billederne op digitalt med det samme og forældrene har mulighed for at se dem via en app på telefonen, allerede inden de henter deres barn den pågældende dag. Det er en nem måde at komme ud til forældrene på og vise dem hvad vi laver med deres børn, dog oplever vi problemer med de forældre der ikke benytter sig af systemet til andet end at tjekke ud og tjekke ind. Disse forældre ser slet ingen billeder af børnenes aktiviteter og hverdag fra institutionen. Det er selvfølgelig et valg de selv har taget men det rammer også børnene. Med det nye system er billederne kun lagt ud digitalt da udprintning besværliggøres og kvaliteten af billederne forringes. I temaugen "sludder-uge" oplevede vi at børnene fik rigtig meget ud af aktiviteterne og at de havde det rigtig sjovt med temaet, men at det kun lå i selve aktiviteten. Til samling havde vi vores laminerede mand hængende på væggen som børnene henviste til, men der var ingen billeder i børnehøjde, hvor de selv kunne tale om aktiviteterne enten med hinanden, et personale eller deres forældre. Børnene vendte altså ikke tilbage til den afholdte aktivitet, da der ikke var noget der hjalp deres minde på vej. Vi gik derfor også glip af en masse samtaler vi kunne have haft med børnene om de forskellige aktiviteter der var afholdt i løbet af ugen og børnene uden sprog havde ingen chance for at vise os at de tænkte på temaet eller havde interesse i at lave mere af samme slags. Vi valgte derfor i den efterfølgende temauge at printe billeder alligevel og trodse besværet og den ringe kvalitet så vi på den gammeldags facon kunne lave collager til børnene. Forældrene får stadig billederne lagt ud digitalt og dem der benytter sig af systemet fortæller os at de ser billederne sammen med børnene. Ved hjælp af fysiske billeder giver vi børnene et redskab til at tale med hinanden om noget fælles oplevet, vi giver dem en måde at henvende sig til deres forældre om noget fra deres verden. Vi oplever at billederne styrker både sprog og sociale kompetencer.

